

लातूर सामाचार

(सांज दैनिक)

प्रकाशन: धाराशिव (उस्मानाबाद आवृत्ती)

पोष्ट परवाना L2/RNP/OMD- 52/24-26

dainiklatursamachar@gmail.com

संस्थापक : स्व. शंकर माधव जडे (स्वातंत्र्य सैनिक)

क्राईम न्युज

सोयाबिनचे पन्नास कट्टे गेले चोरली

धाराशिव (प्रतिनिधी) – तुळजापूर पोलीस ठाणे अंतर्गत फिर्यादी बालवीर बलभिम पाटील, वय ७० वर्षे, रा. चिंचोली ता.तुळजापूर जि. धाराशिव यांचे चिंचोली शिवारातील शेतातील सोयाबीनचे ५० कट्टे ५५ किंटल एकुण ७५,००० किंमतीचे अज्ञात व्यक्तीने दि.०८.१०.२०२५ रोजी २३.०० ते दि.०९.१०.२०२५ रोजी ०५.०० चोरून नेले. अशा मजकुराच्या फिर्यादी नामे-बालवीर पाटील यांनी दि.०९.१०.२०२५ रोजी दिलेल्या प्रथम खबरेवरून तुळजापूर पो ठाणे येथे भा.न्या.स.कलम ३०३(२) अन्वये गुन्हा नोंदवला आहे.

पोलिसांची अवैध मद्य विरोधी कारवाई

धाराशिव (प्रतिनिधी) – स्थानिक गुन्हे शाखाअंतर्गत पोलिसाकडून समजलेली माहिती अशी की, गुड्डी रा.पापनाश नगर साठे चौक जुना बस डेपो दुध डेअरी जवळ धाराशिव ता. जि. धाराशिव या दि.०९.१०.२०२५ रोजी राहत्या घराचे बाजूस अंदाजे १०,३०० किंमतीची ३५ लिटर गावठी दारू व १५० लिटर गावठी दारू निर्मातीचे गुळमिशीत रासायनिक द्रव अवैध विक्रीच्या उद्देशाने जवळ बाळगलेले जप्त करण्यात आले. सोमा रा. पापनाश नगर साठे चौक जुना बस डेपो दुध डेअरी जवळ धाराशिव ता. जि. धाराशिव हे दि.०९.१०.२०२५ रोजी आपल्या राहत्या घराचे बाजूस अंदाजे १४,५५० किंमतीची ३० लिटर गावठी दारू व १९५ लिटर गावठी दारू निर्मातीचे गुळमिशीत रासायनिक द्रव अवैध विक्रीच्या उद्देशाने जवळ बाळगलेले जप्त करण्यात आले. छाया रा. मस्सा खं. ता.कळंब जि. धाराशिव या दि.०९.१०.२०२५ रोजी मस्सा ते अंदोरा गावात जाणारे रोडलगत आपल्या राहत्या घरासमोर अंदाजे २४,००० किंमतीची ८० लिटर गावठी दारू व २०० लिटर गावठी दारू निर्मातीचे गुळमिशीत रासायनिक द्रव अवैध विक्रीच्या उद्देशाने जवळ बाळगलेले जप्त करण्यात आले. यावरून पोलीसांनी अवैध मद्य जप्त करून नमूद व्यक्तीविरुद्ध महाराष्ट्र मद्य मनाई कायदा कलम-६५(ई) अन्वये धाराशिव शहर व कळंब पो ठाणे येथे स्वतंत्र ३ गुन्हे नोंदविले आहेत.

लातूरला मोटरसायकलची चोरी:

गुन्हा तुळजापूरत दाखल

तुळजापूर(प्रतिनिधी) – पोलीस ठाणे अंतर्गत फिर्यादी राजेंद्र काशिनाथ मगर, वय ५४ वर्षे, रा. वाघोली ता. जि. धाराशिव यांची ५०,००० किंमतीची मोटरसायकल ही दि.०६.१०.२०२५ रोजी विश्वनाथ कॉर्नर लातूर रोडलगत भवानी मोबाईल शॉपी समोरून अज्ञात व्यक्तीने चोरून नेली. अशा मजकुराच्या फिर्यादी नामे- राजेंद्र मगर यांनी दि.०९.१०.२०२५ रोजी दिलेल्या प्रथम खबरेवरून तुळजापूर पो ठाणे येथे भा.न्या.सं.कलम ३०३(२) अन्वये गुन्हा नोंदवला आहे.

मानसिक आरोग्य आणि समुपदेशन कौशल्य विकासासाठी टीसचा स्तुत्य उपक्रम-जिल्हाधिकारी किर्ती किरण पुजार

धाराशिव दि.१० ऑक्टोबर (जिमाका) जागतिक मानसिक आरोग्य दिनानिमित्त टाटा सामाजिक विज्ञान संस्था (ढबडड), तुळजापूर

कॅम्पसच्या वतीने मानसिक आरोग्य आणि समुपदेशन कौशल्य विकास प्रशिक्षण कार्यक्रमआज आयोजित करण्यात आला.या प्रशिक्षणामध्ये

तुळजापूर तालुक्यातील ग्रामसेवक, तलाठी तसेच स्वयंसेवी संस्थांचे प्रतिनिधी सहभागी झाले. प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे उद्घाटन

जिल्हाधिकारी किर्ती किरण पुजार यांच्या हस्ते झाले.अध्यक्षस्थानी प्रो.रमेश जारे (टिस कॅम्पस संचालक, तुळजापूर) होते.प्रमुख अतिथी म्हणून डॉ.मैनाक घोष (मुख्य कार्यकारी अधिकारी,जि.प. धाराशिव),डॉ.सतीश हरिदास (जिल्हा आरोग्य अधिकारी),श्री. अरविंद बोळंगे (तहसिलदार, तुळजापूर), श्री.हेमंत भिंगारदिवे (गट विकास अधिकारी) यांच्यासह ढबडडेचे तज्ञ, समाजसेवक व विविध संस्थांचे प्रतिनिधी उपस्थित होते.

जिल्हाधिकारी श्री.पुजार म्हणाले की, मानसिक आरोग्य हा आजच्या काळातील सर्वात संवेदनशील आणि महत्वाचा विषय आहे.विशेषतः अलीकडील अतिवृष्टी व पुरस्थितीमुळे शेतकऱ्यांवर आलेल्या ताण-तणावाच्या पार्श्वभूमीवर ढबडड

तुळजापूरचा हा उपक्रम काळाच्या गरजेला साजेसा आहे,असे त्यांनी सांगितले.

श्री.पुजार पुढे म्हणाले की, ग्रामपातळीवर मानसिक आरोग्याविषयी जागरूकता आणि समुपदेशन कौशल्ये विकसित झाली तर शेतकऱ्यांचा मानसिक आधार दृढ होईल आणि आत्महत्येचे प्रमाण घटेल.

प्रो.बाळ राक्षसे यांनी मानसिक आरोग्य हा सामाजिक विकासाचा अविभाज्य घटक असल्याचे नमूद केले.डॉ.सतीश हरिदास म्हणाले की, समुपदेशन कौशल्यांचा विकास म्हणजे समाजात शाश्वत गुंतवणूक आहे.प्रो.रमेश जारे यांनी आपत्तीच्या काळात समाजाशी भावनिक एकात्मता साधणे गरजेचे असल्याचे सांगितले. डॉ.संपत काळे यांनी मनाचे आरोग्य हीच खरी समृद्धी हा संदेश दिला.गट

विकास अधिकारी हेमंत भिंगारदिवे यांनी या उपक्रमाला 'मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायतीराज अभियान'शी सुसंगत असल्याचे नमूद केले.

संसाधन व्यक्तींमध्ये मेधा काळे यांनी नैसर्गिक आपत्ती आणि मानसिक आरोग्य, सुमिता भट्टी यांनी आपत्ती व्यवस्थापनातील समुपदेशन,तर निशिकांत कांबळे यांनी समुदाय मानसिक आरोग्य आणि संवाद कौशल्ये या विषयांवर मार्गदर्शन केले.

आभार श्री.देविदास कदम यांनी मानले.कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी श्री.शंकर ठाकरे आणि ढबडड टीमने विशेष परिश्रम घेतले.हा अभिनव उपक्रम जिल्ह्यातील पूरग्रस्त शेतकऱ्यांना मानसिक आधार देण्यासाठी तसेच ग्रामपातळीवर संवेदनशील व सक्षम नेतृत्व तयार करण्यासाठी मोलाचा ठरणार आहे.

नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना मदत मिळावी या भावनेने काम करा – खा. ओमप्रकाश राजेनिंबाळकर

धाराशिव (प्रतिनिधी) – ऑगस्ट सप्टेंबर महिन्यामध्ये झालेल्या अतिवृष्टीमुळे धाराशिव जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले असून झालेल्या नुकसानीचा आढावा घेणेकरीता खा. ओमप्रकाश राजेनिंबाळकर यांनी जिल्हाधिकारी कार्यालय, धाराशिव येथे बैठकीचे आयोजन केले होते. या बैठकीस आ. कैलास पाटील, आ. प्रविण स्वामी, जिल्हाधिकारी, किर्तीकुमार पुजार, मुख्यकार्यकारी अधिकारी मैनाक घोष, निवासी उपजिल्हाधिकारी शोभा जाधव यांच्यासह अन्य अधिकाऱ्यांच्या उपस्थितीत आढावा घेण्यात आला.

जिल्ह्यातील रस्ते, पुल व पुलकम बंधाऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाल्याने शासनाकडे सदर रस्ते पुल व पुलकम बंधारे दुरुस्ती करणेबाबत प्रस्ताव पाठवून तात्काळ दुरुस्त करणेबाबत सुचना करण्यात आल्या.

जिल्ह्यातील विविध ठिकाणी विद्युत पुरवठा अतिवृष्टीमुळे व पुर परिस्थितीमुळे खंडीत झाल्या कारणाने मोठया प्रमाणात देखभाल दुरुस्ती करणे गरजेचे होते. ११ के.व्ही. लाईन व अन्य कामे तात्काळ सुरु करणेबाबत तसेच भुम तालुक्यातील शिराळा सबस्टेशन व अंतरगाव सबस्टेशन जे की, पुराचे पाणी पुर्णतः बुडाले होते. ते तात्काळ सुरु करणेबाबत सुचना देण्यात आल्या. तसेच जिल्हाभरातील विद्युत वाहक पोल अतिवृष्टीमुळे

पडले असल्याने शेतकऱ्यांचा व बऱ्याच गावांचा विद्युत पुरवठा खंडीत झाला होता. तो सुरळीत करणेबाबत सुचना देण्यात आल्या. तसेच २० दिवस मुदतीच्या आत विद्युत वितरण प्रणालीची कामे पुर्ण करून सुरळीत विद्युत पुरवठा करावा व रब्बी हंगाम दृष्टी क्षेत्रात असून या हंगामामध्ये शेतकऱ्यांकडून मोठया प्रमाणात विद्युत मागणी वाढणार असल्याचे लक्षात घेवून शेतकऱ्यांना हंगामामध्ये सुरळीत विज पुरवठा करणेबाबत सक्त सुचना खा. ओमप्रकाश राजेनिंबाळकर यांच्याकडून देण्यात आल्या. तसेच जिल्ह्यातील फिडर सेफ्रेशन जानेवारीपर्यंत पुर्ण करण्याची ताकीद देण्यात आली. जिल्ह्यात सरासरीपेक्षा जास्त पाऊस झाला असून सर्वत्र जिल्ह्यात अतिवृष्टी झाली आहे. ६५ मि.मी पेक्षा १३८ दिवस पाऊस झाल्याने शेतीपिकाचे मोठया प्रमाणात नुकसान झाले आहे. तसेच जिल्ह्यातील ५ लाख ७२ हजार हेक्टर क्षेत्रापैकी ९३ टक्के क्षेत्र बाधीत असून २ हेक्टर क्षेत्राऐवजी शासन निर्णयानुसार ३ हेक्टर

मर्यादेपर्यंत शेतकऱ्यांना मदत करावी. याचबरोबर शेतकऱ्यांच्या पशुधनाची हानी झाली असून शेतकऱ्यांच्या पशुधनाचे भरपाई देताना पोस्ट मॉर्टम वाहून गेल्यामुळे शक्य नसल्याने स्थळपंचनामा ग्राह्य धरून शेतकऱ्यांना मदत करावी. शेतकऱ्यांच्या नदीकाठच्या गावांमधे विहीरीमध्ये गाळ गेल्याने त्या दुरुस्त करणेकरीता रोहयो मधून ३० हजार रुपये पर्यंत मदत देवून एकही अतिवृष्टीग्रस्त शेतकरी वंचीत राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी अशा सुचना दिल्या. तसेच फळबागांचे पंचनामे करून शेतकऱ्यांना यथायोग्य मदत करणेबाबत सुचीत करण्यात आले. जिल्ह्यात पिक कापणीचे प्रयोग सुरु असून उंबरठा उत्पन्न व जोखीम पाहून पिक विमा मंजुर करण्यात येणार असल्याने खा. ओमप्रकाश राजेनिंबाळकर व आ. कैलास पाटील यांनी वास्तविक पिक कापणी प्रयोग करावे. काही ठिकाणी चुकीच्या पध्दतीने कापणी प्रयोग झाल्याने शेतकरी पिक विम्यापासून वंचीत राहण्याची शक्यता निर्माण झाल्याने संबंधीत

अधिकाऱ्यांनी पिक कापणी प्रयोगातील वास्तविक उंबरठा उत्पन्न शासनास कळवावे अशा स्पष्ट सुचना कृषी विभागाच्या अधिकाऱ्यांना व पिक विमा योजनेच्या अधिकाऱ्यांना देण्यात आल्या.

ज्या घरांमध्ये पुराचे पाणी जावून पडझड झाली आहे अथवा सततच्या पाऊसामुळे घरांच्या भिंती फुगून धोकादायक स्थितीत आहेत त्यांचे पंचनामे करावेत.

अनेक ठिकाणी तलाव ओव्हरफ्लो झाल्याने नदीकाठच्या गावांना धोका निर्माण झाला होता. असे तलावांचे सांडवे फोडून पाणी निर्गमित करण्यात आले होते. ते सांडवे तात्काळ दुरुस्त करण्यात यावेत. तसेच रस्त्यावरील पुल वाहून गेल्याने अनेक ठिकाणी वाहतुकीस अडथळे निर्माण होत असून अशा ठिकाणी तात्काळ दुरुस्ती करून सदर नादुरुस्त ठिकाणी वाहतुक योग्य करण्याबाबत सुचना देण्यात आल्या. यावेळी संबंधीत सर्व विभागांचे अधिकारी उपस्थित होते. तसेच नागरीकही मोठया प्रमाणात उपस्थित होते.

१३ ऑक्टोबरला जाहीर सोडत: धाराशिव तालुका : पंचायत समिती व सदस्य पदांचे आरक्षण, प्रक्रियेसाठी नागरिकांना आमंत्रण

धाराशिवदि.१० ऑक्टोबर(जिमाका) धाराशिव तालुक्यातील पंचायत समिती सदस्य पदांचे आरक्षण सोडतीद्वारे जाहीर करण्यात येणार आहे.यासाठीची सोडत प्रक्रिया १३ ऑक्टोबर २०२५ रोजी सकाळी ११ वाजता जिल्हाधिकारी कार्यालय परिसरातील जिल्हा नियोजन समिती सभागृहात पार पडणार आहे.

ही सोडत महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम,१९६१ मधील तरतुदीनुसार तसेच महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा आणि पंचायत समित्या (जागांच्या आरक्षणाची पद्धत व चक्रानुक्रम) नियम,२०२५ अंतर्गत घेण्यात येणार आहे.या सोडतीत अनुसूचित जाती,अनुसूचित जमाती,नागरिकांचा मागासवर्ग प्रवर्ग व त्यामधील स्त्रियांसाठी

तसेच सर्वसाधारण स्त्रियांसाठी राखीव जागा निश्चित केल्या जाणार आहेत.

या संदर्भात तहसीलदार धाराशिव तथा सहायक मतदार नोंदणी अधिकारी डॉ.मृणाल जाधव यांनी माहिती दिली. त्यांनी सांगितले की,पंचायत समिती क्षेत्रातील ज्यांना सोडत प्रक्रियेस उपस्थित राहायचे आहे,त्यांनी नियोजित दिवशी वेळेस सभागृहात उपस्थित राहावे.

पिंजरा सांस्कृतिक लोकनाट्य कला केंद्राचा परवाना रद्द : नियमभंग केल्याने प्रशासनाची कारवाई

धाराशिव (जिमाका) धाराशिव तालुक्यातील आळणी येथील गट. नंबर ३३३ येथे अर्जदार श्री.बाबासाहेब राजाभाऊ गाढे यांना मिळालेल्या पिंजरा सांस्कृतिक लोकनाट्य कला केंद्र या नावाने लोकनाट्य कला केंद्र चालविण्यास दिलेल्या परवान्याबाबत प्रशासनाने महत्वाचा निर्णय घेतला आहे.या परवानाधारकाने कार्यक्षेत्रातील अटी व नियमांचे उल्लंघन केल्याचे निदर्शनास आल्याने परवाना तत्काळ रद्द करण्यात आला आहे. जिल्हाधिकारी श्री.किर्ती किरण पुजार यांच्या आदेशान्वये ही कारवाई करण्यात आली.

पूर्वी दिलेल्या आदेशानुसार पिंजरा सांस्कृतिक लोकनाट्य कला केंद्राला लोकनाट्य कला सादरीकरण, कार्यक्रमांची अनुमती,सार्वजनिक मनोरंजन कार्यक्रम आदींसाठी अटी व शर्ती घालून परवाना देण्यात आला होता.मात्र,परवान्यातील अटींचे उल्लंघन

झाल्याने धाराशिव ग्रामीण पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.गुन्हा क्र. १९२/२०२५ व कलम २२३ भारतीय न्याय संहिता २०२३ अन्वये गुन्हा दाखल झालेला आहे.

या कलानाट्य केंद्राच्या संचालकाने परवाना मिळालेल्या अटीचे पालन न करता बेकायदेशीर कृत्ये केल्याचे स्थानिक गुन्हे शाखेच्या तपासणीत आढळून आले.त्यामुळे पोलीस अधीक्षक व उपविभागीय पोलीस अधिकाऱ्यांनी जिल्हाधिकारी यांना अहवाल सादर केला होता.या अहवालाच्या आधारे नियम क्र.२२६ (ळळ) अन्वये सदर परवाना रद्द करण्याचा निर्णय घेण्यात आला. त्यामुळे पिंजरा सांस्कृतिक लोकनाट्य कला केंद्र (आकोळी,ता. धाराशिव) यांचा परवाना आता रद्द झाला असून पुढील काळात कोणत्याही परिस्थितीत या केंद्राला परवाना देण्यात येणार नाही,असे प्रशासनाने स्पष्ट केले आहे.

तुळजापूरमध्ये बनावट खत निर्मितीवर कृषि विभागाची धडक कारवाई

धाराशिव (जिमाका) – शेतकऱ्यांच्या हिताचे रक्षण करण्यासाठी कृषि विभाग सतत निविष्टा उत्पादक व विक्रेत्यांवर लक्ष ठेवून आहे.या अनुषंगाने तुळजापूर तालुक्यातील मौजे तामलवाडी येथे तेरणा व्हॅली फर्टीलायझर अँड केमिकल नावाने बनावट खत निर्मिती कारखाना सुरू असल्याची माहिती मिळाल्यानंतर जिल्हास्तरीय भरारी पथकाने धडक तपासणी केली.

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी श्री. महादेव आसलकर यांच्या आदेशानुसार भरारी पथकप्रमुख श्री. एन.एम.पाटील (कृषी विकास अधिकारी,जि.प.धाराशिव) यांच्या नेतृत्वाखाली श्री.प्रविण पाटील,श्री. व्ही.एम.भुतेकर,श्री.डी.व्ही.मुळे,श्री. आबासाहेब देशमुख,श्री.दीपक गरगडे, श्री.जी. पी.बनसोडे आदी अधिकाऱ्यांनी संयुक्त कारवाई केली.तपासणीत गंभीर अनियमितता आढळून आल्याने सविस्तर अहवाल जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांच्याकडे सादर करण्यात आला.त्यानंतर कृषि आयुक्तालयातील परवाना अधिकारी तथा कृषि संचालक (नि.व.गु.नि.) यांच्यासमोर सुनावणी घेण्यात आली. सुनावणीनंतर तेरणा व्हॅली फर्टीलायझर

अँड केमिकल या कंपनीचा खत निर्मिती परवाना तसेच खत विक्री परवाना सहा महिन्यांसाठी निलंबित करण्यात आला. यापुढेही अशा कारखान्यांवर व विक्रेत्यांवर तपासणी सुरू राहणार असून,दोषी आढळल्यास बिघाणे/खते/किटकनाशके कायद्याअंतर्गत कठोर कारवाई केली जाईल,असा इशारा कृषी विभागाने दिला आहे.

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी शेतकऱ्यांना आवाहन केले आहे की त्यांनी खते,बिघाणे व कीटकनाशके खरेदी करताना फक्त अधिकृत परवानाधारक कृषि सेवा केंद्रातूनच खरेदी करावी.खरेदीवेळी पक्की पावती,ई-पॉस मशीनचे बिल आणि खताच्या बॅगवरील किंमतीशी ताळमेळ तपासावा.

बिघाण्यांची पिशवी सिलबंद असल्याची खात्री करावी व अंतिम मुदत पाहून घ्यावी. खरेदी केलेल्या बिघाण्याचे टॅग,पिशवी व थोडा नमुना हंगाम संपेपर्यंत जतन करून ठेवावा.शेतकऱ्यांच्या हिताला धक्का लावणाऱ्या कोणत्याही बनावट व बेकायदेशीर कृत्यांवर विभागाकडून कठोर कारवाई सुरूच राहील,असेही प्रभारी अधिक्षक कृषि अधिकारी एम.के. आसलकर यांनी सांगितले.

त्रिवेणा सिरसाठ यांचे निधन

धाराशिव - धाराशिव शहरातील भीम नगर येथील रहिवासी त्रिवेणा काका सिरसाठ (वय ७८) यांचे अल्पशा आजाराने गुरुवार १० ऑक्टोबर २०२५ रोजी निधन झाले. त्यांच्या पार्थिवावर शुक्रवारी

धाराशिव येथील स्मशानभूमी येथे अंत्यसंस्कार करण्यात आले. त्यांच्या पश्चात मुले, मुली, सुना ,नातवंडे असा परिवार आहे. भारतीय सैन्य दलातील नायब सुभेदार अनुपकुमार सिरसाठ यांच्या त्या आई होत.

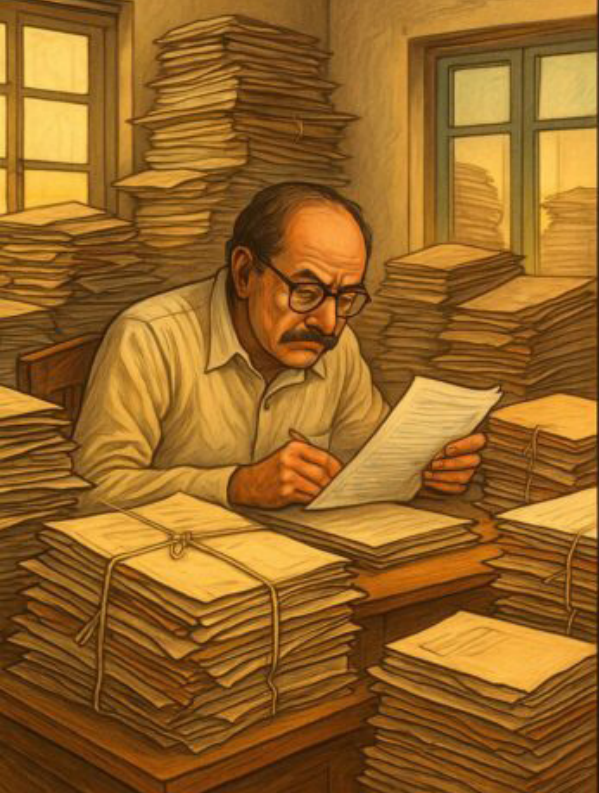
ओ३म् भूर्भुवः स्वः ।
तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि ।
धियो यो नः प्रचोदयात् ॥

लातूर समाचार

विचाराचा अभावामुळे कर्जबाजारी

भारतीयांनी आता विचार करावा की, जागतिक बँकेचे भारतावरील एकूण कर्ज ३९.२८ अब्ज अमेरिकन डॉलर इतके झाले आहे, वरचेवर कर्ज घेत राहीलो व खर्चात कपात नाही केल्यास आगामी काळात मोठे आर्थिक संकट निर्माण होणार आहे. त्यामुळे भारतीयांनी विचार केला पाहिजे. भारतीयांनी विचार करून चालले पाहिजे. एकीकडे विकास साधला पाहिजे तर दुसरीकडे देश चालला पाहिजे. त्यात भारतीय नागरिक काटकसरीने जीवन जगत नाहीत. वाट्टेलतसा खर्च करीत असतात. त्यात भारतीयांनी केवळ सरकारला आडचणीत आणून आर्थिक लुट करणे योग्य नाही. सध्याला विचार करायाला लावणाऱ्या बाबी अनेक आहेत. विशेष करून लोकप्रतिनिधीनी या बाबत विचार केला पाहिजे. सध्याला देशात वेगाने विकासाची कामे होत आहेत. विकास साधला जात आहे तर दुसरीकडे पगारी मोठ्या प्रमाणात केल्या जातत. सॅलरीस लागणारा पैसा हा कर्ज काढून होत असेल तर ते योग्य नाही. सरकारने स्थिर उत्पन्न निर्माण केले पाहिजे. पर्याटनाच्या माध्यमातून उत्पन्न मिळविता येते. भारतात अनेक पर्याटन क्षेत्र आहेत त्याचा विकास साधला पाहिजे. गड, किल्ले, निसर्गरम्य ठिकाण, डोंगराळ भाग, इतिहासिक ठिकाणे, शौर्य गाजविलेले ठिकाण असे अनेक ठिकाण आहेत. त्याचा विकास साधुन पर्याटनाच्या माध्यामातून आर्थिक मसुलातवाद करता येवू शकते. सध्याला चैनीच्या वस्तूवर अधिक कर लावुन, जसे दारू, सिगारेट आदि बाबींकर अधिक कर लावुन महसुली उत्पादन वाढविले जात आहे. आलिकडे मद्यावर अधिक कर लावला गेला आहे. मुळात किती कर लावणार ? याला मर्यादा येतात, त्याला पर्याय शोधला पाहिजे. वरचेवर देशावर कर्जाचा डोंगर वाढत आहे. अशा स्थितीत एक काळ असा येतो की, कर्ज फेडणे अशक्य होते. त्यामुळे पुढे काय होते हे सुझमंडळींना चांगणे नको. त्यामुळे आता विचारपुर्वक सर्वानी वागले पाहिजे. आज भरमसाठ खर्च वायपट केला जातो. अनेकांना चारचाकी गाड्या वाटल्या जात आहेत. कार्यालयीन व त्यांच्या जो खर्च सरकार करीत आहे या बाबत विचार केला पाहिजे. विद्युतचा वापर अमाप केला जातो. इंधनाचा वापर खाजगी कामा साठी केला जात असेल तर ते योग्य नाही. प्रत्येक भारतीयांच्या डोक्यावर खर्चाचा आकडा हा विचार करायाला लावणारा आहे. त्यामुळे आता पासुन विचार करून काटकसरीने वागले पाहिजे. विशेष करून सरकारने वेळीच सावध झाले पाहिजे. जो जागतिक आवाहल प्रसिद्ध झाला आहे तोच विचार करायाला लावणारा आहे. सन २०१४ पर्यंत भारतावरील कर्ज ते जीडीपी हे गुणोत्तर ५५ ते ५७% इतके होते ते आता ८३% च्या पुढे गेले आहे. ही सकूतदर्शनी चिंताजनक बाब आहे हे खरे; पण जगातल्या अन्य देशांचा विचार केला तर भारताचे हे कजचि प्रमाण फार चिंता करावी असे नाही. जपानसारख्या देशावर त्यांच्या एकूण राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या तुलनेत २६०% इतके कर्ज आहे. हेच गुणोत्तर इटलीच्या बाबतीत १४०% अमेरिकेच्या बाबतीत १२१% आणि फ्रान्सच्या बाबतीत ११८% इतके आहे. त्यामुळे भारताचे सध्याचे कर्ज ते जीडीपी हे गुणोत्तर अर्थतज्ज्ञांनुसार सुरक्षित स्वरूपाचे मानले जाते. अर्थात, हे जरी खरे असले तरी भारताचे सातत्याने वाढत जाणारे कजचि प्रमाण चिंतेची बाब आहे हे देखील काही अर्थतज्ज्ञ नमूद करताना दिसतात. जागतिक बँकेचे भारतावरील कर्ज वाढण्याची बाब एकाएकी समोर आल्यानंतर आता पुन्हा मोदी सरकारच्या एकूण आर्थिक व्यवस्थापनावर प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले जाऊ लागले आहे. भारतावरचे कर्ज का वाढले याचा विचार केला तर देशाला विकासकामांसाठी मोठ्या प्रमाणात कर्ज घ्यावे लागले असल्याचे कारण पुढे केले जाते. कोविड काळात देशाच्या तिजोरीवरील ताण मोठ्या प्रमाणात वाढला, त्याचे व्यवस्थापन करतानाही मोठी रक्कम खर्ची घातली गेली असेही कारण पुढे केले जात आहे. मात्र, कोविडनंतर ही परिस्थिती सुधारायला हवी होती; पण त्यात सुधारणा झालेली दिसत नाही हेही तितकेच खरे आहे. माहितीनुसार, जागतिक बँकेचे भारतावरील एकूण कर्ज ३९.२८ अब्ज अमेरिकन डॉलर इतके झाले आहे, भारतीय रुपयात हे कर्ज अंदाजे सुमारे ३४ लाख कोटी रुपये इतके असल्याचे सांगितले जाते. सन २०२५ च्या ताज्या रिपोर्टमध्ये ही आकडेवारी प्रसारित झाली आहे. भारतावर सध्या एकूण बाह्य कर्ज ७१७.९ अब्ज डॉलर इतके आहे. देशावरीत बाह्य कर्ज ते देशाचे सकल राष्ट्रीय उत्पन्न याचे गुणोत्तर १८.९% इतके आहे. हे काही आताच थोड्याच दिवसात कर्जचा डोंगर वाढला आहे असे समजू नये. पन्नास वर्षांपासूनचा विचार केला तर मोदी यांच्या पुर्वीच्या सरकारने विचार न करता कर्ज घेतले आहे. कर्जचा योग्य विनियोग लावला तरच नुकसानीचे ठरत नाही. अविचाराने चालल्याचा हा परिणाम दिसून येत आहे. त्यामुळे यापुढे तरी विचारपुर्वक चालले पाहिजे. अविचाराने असेच वागल तर आर्थिक फटका मोठ्या प्रमाणात बसणार आहे. मुळात अजून ही भारतीय देशाचे आर्थिक उत्पन्न म्हणजे महसुलात वाढ करण्याचा विचार केला जात नाही. भारत असा जगात देश आहे की, येथे तीन समसमान असे ऋतू आहे. वातावरण चांगले आहे. काही देशात सहा महिणे उन्हाचा तडका व सहा महिणे पाऊस अशी स्थिती आहे. भारताने आता विचारपुर्वक पावले उचलली पाहिजेत. महसुलात कशा प्रकारे वाढ करता येईल या बाबत तज्ज्ञाची समिती तयार करून देशातचे आर्थिक रत्रोत कशाने वाढेल याचे नियोजन करून खर्च व आर्थिक महसुलात वाढीतून खर्च हा मेळ घातला पाहिजे. जो पर्यंत नियोजन करणार नाहीत. जो पर्यंत आर्थिक उत्पन्न व खर्चाचा तालमेळ घातला जाणार नाही तो पर्यंत असे कर्जाचा व कर्जावरील व्याजाचा डोंगर वाढतच जाणार आहे. त्यामुळे प्रत्येक भारतीयांनी विचार करून चालले पाहिजे तरच हे आर्थिक संकट दूर करता येवू शकेल. नसता एक ना एक दिवस वाईट आल्याशिवाय राहाणार नाही. जगात भारत हा मोठा कर्जदार देश बनत आहे ही मोठी चिंतेची बाब आहे.

गतिमान प्रशासनाचे नवे प्रतिमान: ई-ऑफिस

कधी काळी सरकारी कार्यालयात पाऊल टाकलं की सर्वप्रथम नजरेत भरायचे ते म्हणजे टेबलांवर रचलेले फाईलींचे डोंगर. धूळ, उघडी पानं, आणि त्या सगळ्यांच्या गदीत हरवलेले अर्ज हे दृश्य भारतीय प्रशासनाची ओळख बनले होते. ‘‘फाईल अजून आली नाही’’, ‘‘सही बाकी आहे’’, ‘‘प्रकरण मंत्रालयात आहे’’ अशी उत्तरं नागरिकांनी वर्षानुवर्षे ऐकली. शासनाकडे केवळ हक्कासाठी नव्हे, तर आपली फाईल ‘अडकू नये’ म्हणूनच लोकांना फेऱ्या माराव्या लागत. या सगळ्याचं कारण साधं होतं, शासनाची प्रणाली पूर्णपणे कागदांवर चालायची. फाईल हातोहात फिरवली जायची. ती कुठे हरवली, कोणाकडे अडकली हे शोधणं म्हणजे गवताच्या गंजीत सुई शोधण्यासारखं काम होतं. परंतु, मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या चाणाक्ष नजरेने ही बाब हेरली आणि १५० दिवसांच्या प्रशासकीय सुधारणांच्या कामात प्रत्येक विभाग आणि कार्यालयाला ई-ऑफिस प्रणालीवर येणे अनिवार्य केले. बघता बघता नंदुरबार सारख्या आदिवासी बहुल जिल्ह्यात एक नाही तर तब्बल ३४ कार्यालये आजतागायत ई-ऑफिस प्रणालीवर आली आहेत.

ई-ऑफिसचा जन्म

२००० च्या दशकात सरकारने ठरवलं की बदल आवश्यक आहे. देश माहिती तंत्रज्ञानाच्या युगात प्रवेश करत होता. तेव्हा ‘ई-गव्हर्न्स’ ही संकल्पना पुढे आली. शासनाच्या प्रत्येक कामकाजात डिजिटल तंत्रज्ञान आणण्याचा प्रयत्न सुरू झाला. राष्ट्रीय माहिती केंद्राने या संकल्पनेला प्रत्यक्ष रूप दिलं आणि ई-ऑफिस प्रणाली विकसित केली. कल्पना साधी पण क्रांतिकारक होती-कागदाऐवजी संगणक, हस्ताक्षराऐवजी डिजिटल सही, आणि फाईलऐवजी ऑनलाईन व्यवस्थापन. या प्रणालीत प्रत्येक अर्ज, पत्र किंवा प्रस्ताव डिजिटल स्वरूपात तयार होतो. त्यावर अधिकाऱ्यांची टिप्पणी, आदेश आणि निर्णय थेट ऑनलाइन नोंदवले जातात. ‘‘फाईल कुठे आहे?’’ हा प्रश्न कायमचा संपतो.

बदलाची पहिली पाऊले

सुरुवातीला सर्व काही सोपं नव्हतं. अनेक कर्मचाऱ्यांना संगणकाची सवय नव्हती. की-बोर्डवर टायपिंग करणे अवघड वाटत होते. कागदावर काम करण्याची मानसिकता खोलावर रुजलेली होती. पण जसजसा अनुभव वाढला, तसतसे वातावरण बदलू लागले. पहिल्या काही फाईली वेळेत पूर्ण झाल्या, काही अर्ज अपेक्षेपेक्षा जलद मंजूर झाले. लोकांना जाणवलं की ई-ऑफिस ही केवळ तांत्रिक प्रणाली नाही, तर कामकाजाच्या संस्कृतीतला बदल आहे. कागदावरील अवलंबित्व कमी झालं, खर्च घटला, आणि निर्णय प्रक्रियेला वेग आला. अधिकाऱ्यांना कामावर अधिक नियंत्रण मिळालं, आणि नागरिकांना वेळेवर प्रतिसाद मिळू लागला.

नंदुरबारचा डिजिटल प्रवास

महाराष्ट्रातील नंदुरबार हा आदिवासीबहुल, डोंगराळ आणि दुर्गम जिल्हा. इथल्या नागरिकांसाठी प्रशासनाची दारे नेहमीच थोडी दूर वाटायची. अर्ज दिल्यानंतर तो पुढे गेला का, कुणाकडे गेला, मंजुरी कधी मिळेल हे समजणं अवघड असायचं. पण काही वर्षांपूर्वी जिल्हाधिकारी डॉ. मिताली सेठी यांच्या पुढाकाराने जिल्ह्यात ई-ऑफिसची अंमलबजावणी झाली. प्रशिक्षण देण्यात आलं, नेटवर्क सुधारण्यात आलं, आणि प्रत्येक विभागाला या प्रणालीशी जोडण्यात आलं. आज जिल्हाधिकारी कार्यालयात आलेला अर्ज थेट संगणकावर नोंदवला जातो. त्याची स्कॅन प्रत प्रणालीवर अपलोड होते, संबधित अधिकाऱ्यांकडे पाठवली जाते आणि त्याची स्थिती रिअल-टाईममध्ये दिसते. नागरिकाला अर्जाचा क्रमांक मिळतो, ज्याद्वारे तो ऑनलाईन त्याचा मागोवा घेऊ शकतो.

एका शेतकऱ्याचा अनुभव

अक्कलकुवा तालुक्यातील रमेश पावरा हे छोटे शेतकरी त्यांना जमिनीच्या नोंदणीसाठी अर्ज करायचा होता. पूर्वी, ते अनेकदा तहसील कार्यालयात गेले, पण प्रत्येक वेळी नवीन कारण मिळायचं ‘‘फाईल हरवली आहे’’, ‘‘सही बाकी आहे’’, ‘‘अजून पुढे गेली नाही.’’ यंदा त्यांनी अर्ज दिला आणि तो ई-ऑफिसवर टाकला गेला. दोन दिवसांनी गावातील कॉमन सर्व्हिस सेंटरवरून त्यांनी लॉगिन करून पाहिलं, फाईल तहसीलदारांकडे पोहोचली होती. आणखी काही दिवसांत मंजुरीही मिळाली. त्यांच्या डोळ्यांत समाधान होतं. ते म्हणाले, ‘‘पूर्वी माझा अर्ज लालफितीच्या डोंगरात अडकायचा, आता तो बुलेट ट्रेनच्या गतीने पुढे जातो.’’ ही केवळ रमेशची यांची कथा नाही, ती नंदुरबारच्या नव्या गतिमान प्रशासनाची ओळख आहे.

कामकाजातील बदल

ई-ऑफिसमुळे महसूल, आरोग्य आणि शिक्षण या तिन्ही प्रमुख विभागांत गती आली आहे. महसूल विभागात नामांरण, वासा आणि जमिनीच्या नोंदी आता काही दिवसांत पूर्ण होतात. पूर्वी हेच काम महिनोमहिने अडकायचं. जिल्हा सामान्य रुग्णालयातील औषध खरेदीचे प्रस्ताव, डॉक्टरांच्या नियुक्तीची कागदपत्रं आणि शासकीय पत्रव्यवहार सर्व आता ई-ऑफिसवरूनच प्रक्रिया होतात. मंजुरीसाठी लागणारा वेळ निम्म्यावर आला आहे. शिक्षण विभागात शाळांच्या दुरुस्तीचे प्रस्ताव, शिक्षक बदल्यांचे अर्ज, विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्ती सर्वकाही डिजिटल झालं आहे. शाळांना निधी वेळेत मिळतो आणि विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती विलंब न होता मिळते.

दुर्गम भागातील डिजिटल पहाट

नंदुरबारचा भूगोल काठीण आहे. धडगाव, शहादा आणि अक्कलकुवा यांसारख्या तालुक्यांतील अनेक पाडे अजूनही डोंगरमाथ्यावर वसलेले आहेत. इथे वीजपुरवठा आणि नेटवर्क या दोन्ही अडचणी कायम आहेत. प्रशासनाने या अडचणींवर उपाय शोधत प्रत्येक कार्यालयाला ई-ऑफिसशी जोडण्याचं काम केलं. अधिकारी-कर्मचाऱ्यांना प्रशिक्षण दिलं, तांत्रिक सुविधा निर्माण केल्या

आणि कर्मचारीवर्गाला बदलासाठी तयार केलं. आज डोंगराच्या पायथ्याशी राहणारा शेतकरी आपला अर्ज जिल्हाधिकारी कार्यालयात पोहोचताना पाहतो. त्याच्यासाठी हा केवळ तांत्रिक बदल नाही, तर लोकशाहीचा नवा अनुभव आहे.

पारदर्शकता आणि जबाबदारी

ई-ऑफिसचं सर्वात मोठं यश म्हणजे पारदर्शकता. फाईल कुठे आहे, कोणाकडे आहे, किती दिवसांपासून आहे, हे सर्व प्रणालीवर स्पष्ट दिसतं. त्यामुळे जबाबदारी ठरते आणि भ्रष्टाचाराला आळा बसतो. पूर्वी फाईल हरवली की दोष ठरवणं कठीण होतं.आता प्रणाली स्वतःच नोंदी ठेवते. यामुळे प्रशासन अधिक जबाबदार आणि नागरिकांचा विश्वास अधिक दृढ झाला आहे. जिल्हा प्रशासनाने ‘कागदविरहित कार्यालय’ ही संकल्पना प्रत्यक्षात आणली आहे. कागदांचा वापर घटला आहे, छपाईचा खर्च कमी झाला आहे आणि पर्यावरणालाही फायदा झाला आहे.

नागरिकांच्या जीवनातील बदल

ई-ऑफिसचा परिणाम केवळ कार्यालयांपुरता मर्यादित राहिला नाही, तो थेट नागरिकांच्या जीवनात दिसतो. पेन्शनधारक वृद्धांना त्यांचा अर्ज वेळेत मंजूर होतो. विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती वेळेवर मिळते. शेतकऱ्यांना पिकविण्याचे पैसे योग्य वेळी मिळतात. ‘‘फाईल हरवली’’ हे वाक्य आता इतिहास झाले आहे. लोक हसून म्हणतात, ‘‘फाईल पुढे गेली आहे.’’ हा बदल शांत आहे, पण प्रभावी आहे.

आव्हाने आणि शिकलेले धडे

ई-ऑफिसचा प्रवास सहज नव्हता. काही कर्मचाऱ्यांना नव्या प्रणालीबद्दल भीती वाटली. तांत्रिक त्रुटी आल्या, इंटरनेट मंद होतं, काही ठिकाणी वीज पुरवठा खंडित होत असे. पण, प्रशासनाने सातत्य आणि संयम ठेवला. कर्मचाऱ्यांना वारंवार प्रशिक्षण दिलं, अडचणी समजून घेतल्या आणि त्यावर एकत्रित उपाय शोधले. काही वर्षांतच सर्व कार्यालयांनी या प्रणालीला स्वीकारलं. या अनुभवाने दाखवून दिलं की इच्छाशक्ती असेल, तर कोणताही बदल शक्य आहे. आणि जेव्हा त्या बदलाच्या मागे नागरिकांचा विश्वास असतो, तेव्हा तो टिकून राहतो.

नव्या युगाची सुरुवात

ई-ऑफिस ही फक्त प्रणाली नाही, ती शासन आणि नागरिक यांच्यातील दुवा आहे.ती वेळ वाचवते, खर्च कमी करते आणि सर्वात महत्त्वाचं म्हणजे विश्वास निर्माण करते. नंदुरबार जिल्ह्याने हा प्रयोग यशस्वीपणे राबवला आहे. आज प्रत्येक विभागात कामकाज गतीमान झालं आहे. अधिकाऱ्यांना निर्णय घेण्यासाठी आवश्यक माहिती सहज उपलब्ध होते. नागरिकांनाही आपल्या प्रकरणाची स्थिती जाणून घेणं सोपं झालं आहे. प्रशासन आता केवळ फाईलींचं नाही, तर लोकांच्या अपेक्षांचं प्रशासन बनलं आहे.

ई-ऑफिसचा पुढचा अध्याय

ई-ऑफिसचा प्रवास फक्त नंदुरबारपुरता नाही. तो त्या महाराष्ट्राचा आरसा आहे जो वळूवळू कागदांवरून स्क्रीनवर जात आहे. राज्य सरकारने ‘पेपरलेस सचिवालय’ हे ध्येय ठेवलं आहे, आणि जिल्ह्यांची कामगिरी त्या दिशेने आशादायक आहे. पुढील काही वर्षांत कृत्रिम बुद्धिमत्ता आणि डेटा विश्लेषण यांचा वापर ई-ऑफिसमध्ये वाढेल. फाईल फक्त डिजिटल न राहता स्मार्ट बनेल ती स्वतः पुढचा टप्पा ओळखेल, निर्णयप्रक्रियेत मदत करेल, आणि विलंब झाल्यास स्वयंचलित सूचना देईल. नंदुरबारसारख्या जिल्ह्यांनी या बदलाचं नेतृत्व केलं तर ग्रामीण भारताचं प्रशासनही डिजिटल युगात उभं राहील.

नवी कार्यसंस्कृती

ई-ऑफिस ही केवळ सॉफ्टवेअर प्रणाली नाही, तर एक नवी कार्यसंस्कृती आहे जबाबदारी, पारदर्शकता आणि वेळेच्या मूल्याची संस्कृती. या प्रणालीने प्रशासनातील मानवी संवेदनांना नवी उंची दिली आहे. जेव्हा एखाद्या वृद्धाला पेन्शन वेळेत मिळते, तेव्हा ती फक्त फाईल पूर्ण झाल्याची नोंद नसते, तर त्याच्या चेहऱ्यावर उमटलेले समाधान प्रशासनाच्या मानवतेचं प्रतीक असतं.

ई-ऑफिस प्रणालीचा प्रवास म्हणजे कागदांच्या ढिगाऱ्यांमधून डिजिटल प्रकाशाकडे नेणारी वाट. तो प्रवास फक्त तांत्रिक बदलांचा नाही, तर लोकशाहीला नवा स्वास देणारा आहे. नंदुरबारचा अनुभव सांगतो की तंत्रज्ञान हे कुणाची मत्केदारी नाही; ते डोंगर, पाडे आणि शेतीमध्येही तितक्याच ताकदीने रुजू शकतं.

आज ‘‘फाईल हरवली’’ हे वाक्य इतिहास आहे, आणि ‘‘फाईल एका क्लिकवर’’ ही वास्तवाची नवी ओळख. कदाचित काही वर्षांनी आपण मागे वळून पाहू तेव्हा लक्षात येईल की, ई-ऑफिस ही केवळ संगणक प्रणाली नव्हती तर ती भारताच्या लोकशाहीच्या नव्या अध्यायाचं पहिलं पान होती.

रणजितसिंह राजपूत,
जिल्हा माहिती अधिकारी, नंदुरबार

गडचिरोली नद्यांचा

जिल्हा, समृद्धीचा कणा

गडचिरोली, घनदाट जंगलं आणि नैसर्गिक साधनसंपत्तीसाठी ओळखला जाणारा जिल्हा, ‘नद्यांचा प्रदेश’ म्हणूनही ओळखला जातो. या जिल्ह्याच्या भौगोलिक आणि सांस्कृतिक जीवनात नद्यांना विशेष महत्त्व आहे. नद्यांनी गडचिरोलीची जमीन सुपीक केली आहे, जैवविविधता जपली आहे, आणि इथल्या जनजीवनाला एक वेगळी ओळख दिली आहे.

गडचिरोलीतील नद्यांचे जाळे

गडचिरोली जिल्ह्यात अनेक लहान-मोठ्या नद्या आहेत. काही नद्यांचा उगम इथेच होतो, तर काही शेजारच्या राज्यांतून जिल्ह्यात येतात.

जिल्ह्यात उगम पावणाऱ्या नद्या: सती नदी (७१ किमी), खोब्रागडी नदी (८१ किमी), कठाणी नदी (५८ किमी), पोहार नदी (४९ किमी), दिना नदी (४५ किमी), आणि सर्वात मोठी प्राणहिता नदी (११५ किमी) या नद्या गडचिरोलीतच उगम पावतात.

बाहेरून येणाऱ्या नद्या: वैनगंगा (जिल्ह्यात १६९ किमी), गाढवी (४५ किमी), पर्लकोटा (४३ किमी), पामुलगौतम (४० किमी), इंद्रावती (१३१ किमी), आणि गोदावरी (४६ किमी) या नद्या इतर जिल्ह्यांतून आणि राज्यांतून गडचिरोलीत प्रवेश करतात.

गडचिरोली जिल्ह्याच्या उत्तर-पश्चिम आणि दक्षिण-पूर्व सीमेवरून वैनगंगा, वर्धा, प्राणहिता, गोदावरी आणि इंद्रावती या पाच प्रमुख नद्या वाहतात. वैनगंगा नदी जिल्ह्याच्या पश्चिम सीमेवरून वाहत जाते आणि चामोर्शी तालुक्यातील चपराळा येथे वर्धा नदीला मिळते. या दोन्ही नद्यांच्या संयुक्त प्रवाहाला ‘प्राणहिता’ असे म्हणतात. पुढे, ही नदी जिल्ह्याच्या पश्चिम सीमेवरून वाहत जाऊन सिरोंचा येथे गोदावरीला मिळते. इंद्रावती नदी जिल्ह्याच्या दक्षिण-पूर्व सीमेवरून वाहते आणि सिरोंचा तालुक्यातील सोमनूरजवळ गोदावरीला मिळते. बांडिया, पर्लकोटा आणि पामलगौतम या नद्या इंद्रावतीला मिळतात. तर, गाढवी, खोब्रागडी, कठाणी, वैलोचना आणि दिना या नद्या जिल्ह्याच्या उत्तर भागात वाहतात. यापैकी पहिल्या चार नद्या वैनगंगेला, तर दिना नदी प्राणहिता नदीला मिळते. चामोर्शी तालुक्यातील प्रसिद्ध व प्राचीन मार्कंडादेव येथे वैनगंगा नदी उत्तरवाहिनी झाल्यामुळे या मंदिराला विशेष महत्त्व आहे. त्यामुळे अनेक भाविक पूर्वजांच्या नावे वैनगंगा नदीमध्ये पवित्र स्नान करून मंदिरात दर्शनासाठी जातात.

गडचिरोलीतील महत्त्वाचे नदी संगम

नद्यांच्या संगमामुळे गडचिरोलीत काही विशेष स्थळे तयार झाली आहेत, ज्यांना धार्मिक आणि पर्यटन दृष्ट्या महत्त्व आहे.

त्रिवेणी संगम (भामरागड): भामरागडमध्ये पर्लकोटा, पामुलगौतम आणि इंद्रावती या नद्या एकत्र येतात. पावसाळ्यात येथील दृश्य खूप आकर्षक असते. या संगमावर नयनरम्य सूर्योदय व सूर्यास्त पाहता येतो.

सोमनूर त्रिवेणी संगम (सिरोंचा): सिरोंचा तालुक्यातील सोमनूर येथे इंद्रावती, गोदावरी आणि अदृश्य असलेली अंतरवाहिनी या नद्यांचा संगम होतो. हे स्थळ धार्मिक आणि नैसर्गिक सौंदर्यासाठी प्रसिद्ध आहे. या ठिकाणी नदीचे पात्र मोठे असून, वाळू व खडकांवरून वाहणाऱ्या प्रवाहाचा नादमधुर आवाज पर्यटकांना आकर्षित करतो. वैनगंगा-वर्धा संगम (चपराळा): गडचिरोलीच्या चपराळा येथे वैनगंगा आणि वर्धा या दोन मोठ्या नद्या एकत्र येतात आणि त्यांना ‘प्राणहिता’ असे नाव मिळते. ही नदी पुढे तेलंगणात गोदावरीला मिळते.

नद्या आणि स्थानिक जीवन

गडचिरोलीतील नद्या केवळ पाण्याचे स्रोत नाहीत, तर त्या इथल्या लोकांच्या जीवनाचा अविभाज्य भाग आहेत. नद्यांच्या काठावर शेतकरी भात आणि भाजीपाला पिकवतात. ‘मरियाण’ शेती पद्धतीमुळे स्थानिक समाजाला मोठा आधार मिळाला आहे. ढिंमर समाजासाठी नद्या मासेमारीचे प्रमुख साधन आहेत. नद्यांच्या काठावर अनेक प्राचीन मंदिरे आणि धार्मिक स्थळे आहेत. तसेच, नद्यांचे संगम पर्यटन वाढवण्यातही मदत करतात.

गडचिरोली जिल्ह्यातील नद्या या फक्त जलस्रोत नाहीत तर त्या जिल्ह्याच्या सामाजिक, सांस्कृतिक आणि आर्थिक जीवनाचा कणा आहेत. या नद्यांनी गडचिरोलीला एक अनोखी ओळख दिली आहे. औद्योगिकीकरणाच्या दिशेने वाटचाल करणाऱ्या गडचिरोली जिल्ह्यासाठी, येथील नद्यांचे विस्तीर्ण जाळे भविष्यात मालवाहतुकीसाठी उपयुक्त ठरू शकते. शेतीला पोषण, मासेमारीला आधार, जैवविविधतेला आश्रय आणि संस्कृतीला आधार देणाऱ्या या नद्यांचे जतन करणे ही काळाची गरज आहे.

गजानन जाधव,

प्र.जिल्हा माहिती अधिकारी, गडचिरोली.

उथळ माणसाची आयुष्याची समज मपी हळद अन् हो गोरीफअशीच असते. कुठल्याही गोष्टीचं फळ त्यांना झटपट हवं असतं. आपण जे अपेक्षितो आहोत, त्यासाठी अनेकांनी आ-पली आयुष्यं वाहिली आहेत, आयुष्यभराची साधना करूनही त्यांना पाहिजे तशी मान्यता मिळालेली नाही ; तर आपण कोण ? आपलं योगदान किती काळाचं, किती प्रभावी आणि किती चिरदायी ? असे प्रश्न त्यांना पडत नाहीत. मरणाकतं ते सगळं सोनंच असतंफअसं मानून सगळं जग सदा सर्वकाळ फसतंच असतं, यावर त्यांचा ठाम विश्वास असतो. स्वतःच्या महत्त्वाकांक्षेपलीकडे त्यांना काही दिसत नसतं. राक्षसी महत्त्वाकांक्षांनी आंधळ्या झालेल्या अशा कोण्या व्यक्तीचं उदाहरण द्यायचं असेल, तर आजघडीला अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांच्याइतकं या प्रतिचं दुसरं उत्तम उदाहरण नाही! शांततेच्या प्रयत्नांसाठीचं नोबेल पारितोषिक आपल्याला जाहीर झालं नाही, हे कळल्यानंतर त्यांनी काल जी आगपाखड केली, ती अमेरिकेच्या राष्ट्राध्यक्षपदाला शोभणारी तर नाहीच, पण व्यक्ती म्हणूनही अत्यंत असभ्यपणाची आहे.ट्रम्प यांचं एकूणच वागणं, त्यांच्या बदलत्या भूमिका, अस्थानी बोलणं, अविचारी प्रतिक्रिया देणं, असंबंध मतप्रदर्शन करणं – हे सगळंच अस्थिर किंवा कमकुवत मानसिक स्थितीच्या लक्षणांत मोडतं, असं मानसशास्त्रज्ञांचं म्हणणं आहे.

मनोविकार तज्ज्ञांमध्येही यावर जाहीर चर्चा झाल्या आहेत. खुद्द अमेरिकेतल्या वृत्तपत्रांनी त्यावर लेख प्रसिद्ध केले आहेत. ‘मानवी वर्तनात संशयास्पद; पण व्यावसायिक निर्णय आणि नफा कमवण्यात मात्र तरबेज’ असं त्यांचं वर्णन केलं जातं आहे. कशाचाही धरबंद नसलेला, सभ्यतेचे सारे संकेत ज्याने गुंडाळून ठेवले आहेत, असा राष्ट्राध्यक्ष निवडल्याने अमेरिकेतील जनताही पस्तावते आहे. आपली नापसंती दर्शवण्यासाठी तिथल्या जनतेने रस्त्यावर उतरून तीव्र निदर्शनेही केली आहेत. पण, तरीही ना ट्रम्प यांच्यावर त्याचा काही परिणाम होत, ना त्यांनी निवडलेलं प्रशासन त्यातून काही धडा घेत. वयाच्या ७९ व्या वर्षी जेव्हा एखादी व्यक्ती अशी वागते, तेव्हा त्याचं विश्लेषण तरी कसं करणार ? ‘म्ह्ातारपण हे पुन्हा आलेलं बालपणच असतं’ असं जे गमतीने म्हटलं जातं, ते ट्रम्प यांच्याबाबतीत तंतोतंत खरं आहे, असं म्हणावं का ? नोबेल न मिळाल्याने काल त्यांनी जी आदळआपट केली, ती लहान मुलाचा हट्ट पूर्ण न झाल्यानंतर मूल जसं आदळआपट करतं त्याच प्रकारची होती! आपल्या यावेळच्या नऊ महिन्यांच्या कारकीर्दीत आतापावेतो आठ युद्ध रोखल्याचा ट्रम्प यांचा दावा आहे. त्यात अर्थातच भारत–पाकिस्तान युद्धाचाही समावेश असून त्याला भारताने आतापर्यंत पुसटसाही

दुजोरा दिलेला नाही, हे महत्त्वाचं आहे. रशिया – युक्रेनमधील संघर्षात ट्रम्प यांची भूमिका सुरुवातीला रशियाच्या बाजूची होती. युक्रेनचे राष्ट्राध्यक्ष झेलेन्स्की यांची समोरासमोर खिळी उडवण्यापर्यंत त्यांची मजल गेली होती. रशिया आपल्या बाजूने उभी राहिल, तर जग जिकलं. मग आणखी कोणाच्या दाढीला हात लावण्याची गरजच नाही, असा त्यांचा (गैर) समज होता. त्यासाठी त्यांनी भारताला रशियाकडून कच्चं तेल खरेदी करण्याची, ते शुद्ध करून पुन्हा युरोपलाच विकण्याची गळही घातली होती. पण, दरम्यानच्या काळात रशियाचे राष्ट्राध्यक्ष व्लादीमिर पुतीन हे आपल्या हाती लागत नाहीत, हे लक्षात आल्यानंतर त्यांचा सहानुभूतीचा काटा अचानक युक्रेनकडे वळला. भारत– पाकिस्तान संघर्षावेळी त्यांनी आधी पाकिस्तानला खिशात टाकलं आणि नंतर त्याचा भारतावर दबाव टाकायला सुरुवात केली. ट्रम्प यांची व्यक्तिगत महत्त्वाकांक्षेपोटी चाललेली ही बालीश धडपड पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी ओळखली आणि ट्रम्प यांच्या या प्रयत्नांना शून्य प्रतिसाद दिला. परिणामी, त्यांनी भारतावर एकापेक्षा एक अतिरिक्त कर लादून भारताला जेरीस आणण्याचा प्रयत्न केला. जे भारताबाबत : तेच त्यांनी जगातील अन्यही अनेक देशांबरोबर केलं. पण, त्यातल्या कोणीही ट्रम्प यांना ‘नोबेल’साठी समर्थनाची भीक घातली नाही. नोबेल

नोबेल समितीचं अभिनंदन!

पारितोषिक निवड समिती जिथून पारितोषिकाचा निर्णय घेते, त्या नॉर्वेवरही त्यांनी असाच दबाव टाकला. नॉर्वेचं अर्थमंत्री जेम्स स्टोनबर्ग यांना त्यांनी थेट फोन केला आणि ‘नोबेल’ची सांगड नॉर्वे वरील अतिरिक्त करांशी असल्याची थेट धमकी दिली! आपल्या बक्षिसासाठी नॉर्वेवरील करांची सौदेबाजी करण्याचा हा प्रकार सर्वाधिक अश्लाघ्य म्हणावा ला– गेल. इतिहासात त्याची कायम नोंद राहिल. ट्रम्प यांच्या या प्रयत्नांची आंतरराष्ट्रीय मुत्सद्दी आणि धोरणकर्त्यांमध्ये गेले काही महिने यथेच्छ खिळी उडवली जाते आहे. राष्ट्रप्रमुखांच्या आंतरराष्ट्रीय परिषदांमध्ये सकाळी न्याहारीच्या टेबलावरही हाच चेष्टेचा विषय चघळला जातो आहे. पण ट्रम्प आणि त्यांच्या सहकाऱ्यांना त्याचं सोयरसुतक नाही. अमेरिकेची आपण किती अप्रतिष्ठा करतो आहोत, हे त्यांच्या गांवीही नाही. नोबेल पारितोषिक समितीवर ट्रम्प यांच्या पारितोषिकासाठी किती दबाव असेल, याची कल्पना आपण या साऱ्या प्रकारावरून करू शकतो. पण, ती समितीही चांगलीच जांबाज निघाली. त्यांनी हे सारे दबाव उधळून लावले. ‘नोबेल पारितोषिकासाठी नामांकन दाखल करण्याच्या मुदतीत ट्रम्प यांचं नामांकन आलं नाही’ एवढं साधं तांत्रिक कारण सांगून त्यांनी ट्रम्प पारितोषिकाच्या स्पर्धेत नव्हते; त्यामुळे त्यांचा विचार करायचा प्रश्न आला नाही, हे अगदी सहजपणे सांगून टाकलं! ‘इच्छा असेल, तर पुढील वर्षी वेळेत नामांकन दाखल करायला हरकत नाही. तेव्हा त्यांचा विचार होऊ शकेल’ हेही पुढे जोडलं आणि आपल्या बाजूने सगळ्या प्रकरणावर पडदा टाकला. यापूर्वी बराक ओबामांना ते अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष असतानाच हे पारितोषिक दिलं गेल्याने

ते ट्रम्प यांना कसंही करून हवंच आहे. एवढ्या मोठ्या, सर्वोच्च पारितोषिकासाठी ते कितीही लहान व्हायला तयार आहेत! मुद्दा ट्रम्प यांनी गेल्या चार – सहा महिन्यांत काय केलं, हा नाहीच आहे. नोबेल पारितोषिक असं ‘झट मंगनी पट शादी’ पद्धतीने दिलंच जात नाही. तुमची विचारसरणी, त्या विचारसरणीशी एकनिष्ठ राहून तुम्ही केलेला संघर्ष, जागतिक शांततेसाठी तुमचं योगदान – हे सारं तिथे मोजलं जातं. ट्रम्प यांना याची जाण नाही,

जागतिक आरोग्य संघटनेचा (थकज) असा विश्वास आहे की, दररोज खाऱ्हेल्या काही पदार्थांमुळे कर्करोगाचा धोका वाढू शकतो. जाणून घेऊया कर्करोगाचा धोका वाढवणारे पदार्थ आणि त्यामागील वैज्ञानिक कारणे. कर्करोग हा आज जगातील सर्वात गंभीर आजारांपैकी एक बनला आहे. कर्करोगात, शरीराच्या पेशी असामान्यपणे वाढू लागतात. वैज्ञानिक संशोधनातून असे दिसून आले आहे की ८० ते ९०% कर्करोग बाह्य घटकांशी जोडलेले असतात. सर्वात मोठे दोषी आपली जीवनशैली आणि खाण्याच्या सवयी आहेत. काही खाण्याच्या सवयी आणि पदार्थ कर्करोगाचा धोका वाढवू शकतात. उदाहरणार्थ, प्रक्रिया केलेले मांस,

तळलेले आणि जळलेले पदार्थ, जास्त साखर आणि परिष्कृत कार्बोहायड्रेट्स आणि जास्त प्रमाणात जळलेले किंवा शिजव–

लेले पदार्थ खाळ्याने कर्करोगाचा धोका वाढतो. जागतिक आरोग्य संघटनेचा (थकज) असा विश्वास आहे की दररोज खाऱ्हेल्या काही पदार्थांमुळे कर्करोगाचा धोका वाढू शकतो. चला कर्करोगाचा धोका वाढवणारे पदार्थ आणि त्यामागील वैज्ञानिक कारणे शोधूया. मांसाहार पदार्थ –थकज (संदर्भ) नुसार, प्रक्रिया केलेले मांस हे एक प्रकारचे मांस आहे जे जास्त काळ टिकण्यासाठी

की समज नाही, माहीत नाही. आपण अमेरिकेचे अध्यक्ष आ– होत, म्हणजे जगात सर्वशक्तिमान आहोत. आपण जे म्हणू, तेच होईल हा त्यांचा गैरसमज नोबेल समितीने शांतपणे खोटा ठरवला, याबद्दल आधी नोबेल समितीचंच अभिनंदन केलं पाहिजे. मग जिला ते दिलं गेलं, त्या व्हेनेझुएलाच्या विरोधी पक्षनेत्या मारिया कोरीना मचाडो यांचं...!

विविध घटकांसह मिसळले जाते. यामध्ये हॉट डॉग, सलामी, सॉसेज आणि बीफ जर्की सारखे मांस समाविष्ट आहे. संशोधनात असे आढळून आले आहे की या पद्धती वापरून मांस जतन करताना कार्सिनोजेन्स तयार होतात. म्हणूनच प्रक्रिया केलेले मांस जास्त प्रमाणात सेवन केल्याने कोलन कर्करोग, पोटाचा कर्करोग आणि स्तनाचा कर्करोग होण्याचा धोका

वाढतो. तेलकट पदार्थ –बटाट्यांसारखे पिष्टमय पदार्थ खूप जास्त तापमानात तळले जातात तेव्हा ते ऑक्रिलामाइड नावाचे हानिकारक रसायन तयार करतात. या पदार्थात डीएनए खराब करण्याची आणि पेशी नष्ट करण्याची क्षमता असते. फ्रेंच फ्राईज आणि बटाट्याच्या चिप्स सारख्या स्नॅक्समध्ये विशेषतः भरपूर प्रमाणात हे पदार्थ असतात. संशोधनानुसार, जास्त तळलेले पदार्थ केवळ कर्करोगाचा धोका वाढवत नाहीत तर लठ्ठपणा आणि मधुमेहासारख्या आजारांना देखील कारणीभूत ठरतात. हे दोन्ही रोग शरीरात जळजळ आणि ऑक्सिडेटिव्ह ताण वाढवून कर्करोगाचा धोका वाढवतात. अधिक शिजवलेले पदार्थ –जेव्हा मांस किंवा पिष्टमय पदार्थ खूप जास्त तापमानात शिजवले जातात, जसे की बार्बेक्यू,

6 पदार्थांमुळे कॅन्सरचा धोका वाढते

ग्रिलिंग किंवा उच्च–तापमान पॅन–फ्रायिंग, हानिकारक कार्सिनोजेन्स (एचसीए आणि पीएएच) तयार होतात. ही रसायने पेशींच्या डीएनएला नुकसान करतात आणि हळूहळू कर्करोगाचा धोका वाढवू शकतात. बटाट्यांसारखे पदार्थ देखील जास्त शिजवलेले किंवा जाळले असता ऑक्रिलामाइड तयार करू शकतात. सुरक्षित राहण्यासाठी, उच्च–तापमानात तळण्याऐवजी कमी–तापमानात स्वयंपाक, वाफवणे, मंद स्वयंपाक किंवा प्रेशर कुकिंग वापरणे चांगले. दुग्धजन्य पदार्थां–दूध, दही आणि चीज सारखे दुग्धजन्य पदार्थ नेहमीच आरोग्यदायी मानले जातात, परंतु काही संशोधनातून असे दिसून आले आहे की जास्त प्रमाणात सेवन केल्याने प्रोस्टेट कर्करोगाचा धोका वाढू शकतो. कारण दुग्धजन्य पदार्थ शरीरात खत्रन्न-१ (इंसुलिनसारखे वाढ घटक) पातळी वाढवतात. हे घटक प्रोस्टेट कर्करोगाच्या पेशींची संख्या वाढविण्यास आणि त्यांच्या वाढीस गती देण्यास मदत करू शकते. जरी या विषयावर सर्व संशोधन सुसंगत नसले तरी, मर्यादित प्रमाणात दुग्धजन्य पदार्थांचे सेवन करणे हा एक सुरक्षित पर्याय असू शकतो यावर तज्ञ सहमत आहेत.

मस्ती : मासिक पाळी

खरेतर ही अत्यंत सकारात्मक बाब आहे, असे मला वाटते. सध्या अनेक सामाजिक संस्थांनी मासिक पाळीविषयी जनजागृती करण्यासाठी पुढाकार घेतल्याचे दिसून येत आहे. त्यामुळे मासिक पाळीविषयीचे समाजातील गैरसमज दूर होत आहेत. –**नितेश गावकर, कल्याण**
मासिक पाळी हा महिलांच्या आयुष्यातील नैसर्गिक भाग आहे. मासिक पाळी हे निसर्गाने महिलांना दिलेले एक वरदान आहे. इंटरनेटमुळे मासिक पाळीविषयीची माहिती सध्याच्या काळात सहज उपलब्ध आहे. त्याचबरोबर जाहिराती आणि चित्रपटांमुळे मासिक पाळीविषयीची जनजागृती होत आहे. त्यामुळे समाजात मासिक पाळीविषयीच्या विचारांमध्ये बदल होताना दिसून येत आहेत. केवळ इतकेच पुरेसे नसून पालकांनीही घरातील लहान मुलींसोबत याविषयी अधिक संवाद साधणे गरजेचे आहे.

आडवे शब्द

१. '----- मोरया, मंगलमूर्ती श्री गणराया' (लता मंगेशकर)
१०. माया पकडण्याचे साधन
११. किंमत
१२. अभिनव
१४. एक रंगीत कंदमूळ
१५. दणकट, मजबूत
१७. विद्युल्लाता
१८. पुळका, गहिवर, मूळ अर्थ झरा
१९. पुष्पदल
२१. ससाळ
२३. नवरा, पती
२५. सीतेच्या जुळ्या मुलातील एक
२६. काव, तांबडी माती
२८. सारखा
३१. एक छोटे चर्मवाद्य
३३. रणक्षेत्र
३६. अंतःकरण
३८. पुष्कळ
४०. चित्रपटाचे संवाद
४१. पाठविलेला
४२. कलावंत
४५. शरीर
४६. आरोप
४७. निष्ठू, दया नसलेला
४९. सबब
५०. पू.विनोबाजींनी लिहिलेले गीतेचे मराठी अनुवादित के
५२. सावली, प्रतिबिंब
५३. तात्पर्य
५६. एक श्वासरोग
५७. अजगर
५८. तंतोतंत जुळणारे
६०. आपला-परका अशी भावना
६३. दृष्टी, दृष्ट
६५. अति उंचीची दोन झाडे
६७. अटीची भाषा

डॉक्टर टीप्स

बस स्थानकाची मागणी रह! त्याऐवजी विमानतळ बनवा!

गुरूजी : सांग असत्यवादी

मोठा की सत्यवादी?

शिष्य : असत्यवादी.

गुरूजी : काहीतरी भलतंच

कसं काय?

शिष्य : सत्यवादी चार अक्षरी

शब्द आहे. असत्यवादी एका अक्षराने मोठा आहे.

विनोद

संदेश

Doctor: aapke pati ko zyaada rest ki zaroorat hai. yeh sleeping tablets leegiye.
Wife: unko yeh kab dena hai doctor?
Doctor: yeh unke liye nahi, aapke liye hai

सुविचार

माझे तें खरे म्हणण्यापेक्षा खरे ते माझे म्हणा. – अज्ञात

संस्कृत बुभाषित
अतिक्रान्तं हि यत्कार्यं पश्चाच्चिंतयते नरः
तच्चास्य न भवेत्कार्यं चिंतया च विनश्यति
(कर्णपर्व, अध्याय ३१,ंक २९ महाभारत)
अर्थ : घटना घडून गेल्यानंतर मागहून जो चिंता करीत बसतो, त्याचे कार्य तर होत नाहीच, पण चिंतने नाश मात्र होतो.

मनोरंजक महाशब्दकोडे

१		२	३		४		५		६		७	८		९	
		१०													
१४				१५		१६			१७				१८		
		१९	२०			२१		२२		२३	२४				
		२५				२६				२७				२८	२९
	३०		३१	३२		३३	३४		३५			३६	३७		
३८		३९													
४१					४२		४३								४४
४५				४६				४७		४८				४९	
	५०	५१			५२							५३			
५४									५५		५६			५७	
५८				५९		६०		६१		६२		६३	६४		
					६५	६६			६७		६८		६९		७०
७१	७२				७३			७४			७५		७६		७७
									८०	८१		८२		८३	
८४							८५							८६	

८६.कडबा

उभे उतर

१.गजगामिनी
२.नरगपाल
३.नाळ
४.गहाण
५.रामरस
६.आमदार
७.वंदनीय
८.दूर

९.जनमानस
१३.वाळा
१५.कळी
१६.खरवस
१८.उमा
२०.कवडसा
२२.दादर
२४.जळमट
२७.मामी
२९.मस्त
३०.पवानगी
३२.फटकळ
३४.मगर
३५.भूतदया
३७.नकलाकार
३८.भरत
३९.मना
४०.पतन
४३.कापडचोपड

४४.सणवार
४६.आई
४७.दया
४८.हीन
५१.तारीख
५३.सामान
सामान
५४.अचकट
५५.आभार
५७.आरमार
५९.लता
६०.आमार
६१.रजतपट
६२.वतन
६४.जन
६६.डफळी
६८.रविवार
७०.जगदंबा
७२.पावन
७६.नळ

सादर करणे अशक्य आहे, असेही शिल्पाच्यावतीने न्यायालयाला सांगण्यात आले. यानंतर मुंबई उच्च न्यायालयाने शिल्पाला आधी साठ कोटी रुपये न्यायालयीन कस्टडीत जमा करा, असा आदेश दिला.

नेमके काय आहे प्रकरण ?

राज आणि शिल्पा यांनी अपुरी माहिती देत दिशाभूल केली आणि ६० कोटींची गुंवणूक करण्यास भाग पाडले अशी तक्रार दीपक कोठारी यांनी केली. या तक्रारीचा तपास करून मुंबई पोलिसांच्या आर्थिक गुन्हे शाखेने राज आणि शिल्पा विरोधात कायदेशीर कारवाई सुरू केली. दोघांविरोधात लूकआऊट नोटीस काढण्यात आली. यामुळे परदेशी जाणे राज कुंद्रा आणि शिल्पा शेड्डीसाठी अशक्य झाले. या पार्श्वभूमीवर शिल्पा शेड्डीने न्यायालयात दाद मागितली आहे. परदेशी जाण्यासाठी परवानगी मिळावी म्हणून शिल्पा प्रयत्न करत आहे. पण उच्च न्यायालयाने

ठाकरेनगर येथील नवरात्र महोत्सवाची धार्मिक कार्यक्रमाने सांगता: गरजू रुग्णांसाठी शिबिर, महिलांसाठी खेळ पैठणीचा यासह विविध कार्यक्रमांना मोठा प्रतिसाद

धाराशिव(प्रतिनिधी)-धाराशिव शहरातील बाळासाहेब ठाकरेनगर येथील ठाकरेनगर नवरात्रोत्सव समितीच्या वतीने आयोजित नवरात्र उत्सवाची धार्मिक कार्यक्रमाने सांगता झाली. नवरात्रोत्सव कालावधीत घटस्थापनेपासून कोजागिरी पौर्णिमेपर्यंत विविध सामाजिक, सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले होते. या सर्व कार्यक्रमांना भाविकांचा मोठा प्रतिसाद मिळाला.

नवरात्रोत्सव समितीच्या वतीने विविध आजारांवरील रुग्णांकरिता बुधवार, दि. २४ सप्टेंबर ते मंगळवार ३० सप्टेंबर या कालावधीत आयोजित केलेल्या विशेष शिबिरात अँक्युप्रेशर, सुजोळ उपचार, आणि नैसर्गिक उपचार पद्धतीचा सहा दिवसांचा कोर्स जोधपूर येथील अँक्युप्रेशर, नॅचरोपॅथी रिसर्च ट्रिटमेन्ट या संस्थेमार्फत आयोजित करण्यात आला. या शिबिरात तब्बल सातशे जणांनी नोंदणी करून सहभाग नोंदवला. ठाकरेनगर नवरात्रोत्सव समितीचे मार्गदर्शक प्रशांत (बापू) साळुंके यांनी धाराशिवकरांसाठी पहिल्यांदाच ही उपचार पद्धती खास नवरात्र उत्सवाच्या काळात उपलब्ध करून दिली होती. यावेळी नवरात्रोत्सव समितीच्या सर्व सदस्य तसेच ठाकरेनगर व परिसरातील भविक, महिला मोठ्या संख्येने उपस्थित होत्या.

शासनाचे सकारात्मक पाऊल

१३ ऑक्टोबर रोजी छत्रपती संभाजीनगर येथे ‘भूमि लोक अदालत’

धाराशिव (जिमाका) छत्रपती संभाजीनगर - भूमि अभिलेख विभागात उप अधीक्षक भूमि अभिलेख,जिल्हा अधीक्षक भूमि अभिलेख व उपसंचालक भूमि अभिलेख यांच्या स्तरावर अर्धन्यायीक स्वरूपाचे कामकाज चालते.तथापि,विविध टप्प्यावर प्रलंबित असलेल्या अर्धन्यायीक प्रकरणांची संख्या मोठ्या प्रमाणात असल्यामुळे संबंधितांना न्यायदानास विलंब होत आहे. याच पार्श्वभूमीवर महसूल मंत्री तसेच जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक, भूमि अभिलेख महाराष्ट्र राज्य,पुणे यांनी २० जून २०२५ रोजी परिपत्रक जारी करून प्रलंबित अर्धन्यायीक प्रकरणांचा जलदगतीने निपटारा करण्यासाठी ‘भूमि लोक अदालत’ आयोजित करण्याचे निर्देश दिले आहेत.या उपक्रमाचा उद्देश जनतेला जलद गतीने न्याय मिळवून देणे, समाजामध्ये सलोखा व सामंजस्य निर्माण करणे आणि सौहार्दपूर्ण वातावरण निर्मिती करणे हा आहे. शासनाने उचललेले हे पाऊल

धाराशिव जिल्ह्याकरीता नविन २४ सबस्टेशनला लवकरच मंजुरी मिळणार - खा. ओमप्रकाश राजेनिंबाळकर

ए.डी.बी. च्या माध्यमातून २० सबस्टेशनची क्षमतावाढ व मुख्यमंत्री सौरकृषी वाहिनी योजनेंतर्गत २२ सबस्टेशनची क्षमतावाढ होणार

धाराशिव (प्रतिनिधी)- धाराशिव जिल्ह्यासाठी २४ नविन सबस्टेशनला

Name of change Declaration

Here in this advertise i am declaring that i have change My Name which was : **QURESHI RIZVANA BEGUM SAMAD TO: RIZVANA IRFAN QURESHI**

Hence for this Declaration i will be known by this name and will use **RIZVANA IRFAN QURESHI** in future the same will used by my family husband /wife, children and relative.

OLD NAME :- **QURESHI RIZVANA BEGUM SAMAD**

NEW NAME :- **RIZVANA IRFAN QURESHI**

Address - **KURESHI GALLI Naldurg Taluka Tuljapur Dist Osmanabad. -413602**

Adhar n.-**837035895117 Mob.9511823174**

परदेशात शिक्षणाची सुवर्णसंधी : National Overseas Scholarship 2025-26 अर्ज प्रक्रिया सुरु

धाराशिव, (जिमाका) सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालय,नवी दिल्ली यांच्या वतीने केंद्र सरकार पुरस्कृत National Overseas Scholarship (NOS) 2025 -26 करिता अर्ज प्रक्रिया सुरु करण्यात आली आहे. या योजनेतून पात्र विद्यार्थ्यांना परदेशात उच्च शिक्षण घेण्याची संधी उपलब्ध होणार आहे.या शिष्यवृत्तीकरिता अर्ज छजड पोर्टल (<https://nosmsje.gov.in>) वरून सादर करता येतील.रिक्त जागा भरण्यासाठी दुसऱ्या